

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา
อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการศึกษา
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑. รูปแบบการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้การวิจัยเรื่องการบริหารงานบุคคลตาม
หลักสัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ มีสาระครอบคลุม
ครบถ้วน เหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาต่อไป

๓.๒. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่โรงเรียน
ของรัฐบาลในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา
จำนวน ๖๖๘ คน โดยจำแนกเป็นโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส มีผู้บริหาร
จำนวน ๖๐ คน และครู ๓๕๐ คน^๑ ส่วนโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา มีผู้บริหารจำนวน ๑๕ คน และ
ครู ๒๔๓ คน^๒ ในปีการศึกษา ๒๕๕๕

^๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๓, สถิติบุคลากรการศึกษา
ประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา ๒๕๕๕, (๒๕๕๕), อัดสำเนา.

^๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๒, (ออนไลน์), (แหล่งที่มา),
www.secondary42.obec.go.th., เข้าถึงเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕.

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่โรงเรียนของรัฐบาลในเขตอำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ ทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ จำนวน ๒๔๖ คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของอาร์ ซี เครจซี และดี ดับเบิลยู มอร์แกน (R.C.Krejcie and D.W.Morgan) ใช้วิธีการเลือกตัวอย่าง แบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)^๓

๓.๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสอบถามซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๓.๓.๑. แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบงานของการบริหารงานบุคคล เพื่อใช้เก็บข้อมูล ในการวิจัย มี ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบจำแนกเป็น ๗ ด้าน คือ

๑) อัมมัญญตา (รู้จักเหตุผล) คือ ผู้บริหารจะทำหน้าที่อะไรก็ตามต้องรู้หลักการ รู้งาน รู้หน้าที่ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน โดยรู้ว่าสิ่งนี้เป็นเหตุแห่งสุข สิ่งนี้เป็นเหตุแห่งทุกข์

๒) อัตถัญญตา (รู้จักจุดมุ่งหมายและผล) คือ รู้จุดมุ่งหมายที่กระทำและคาดว่าจะผลที่จะเกิดขึ้นเป็นอย่างไร

๓) อัตตัญญตา (รู้จักตน) คือ รู้ตามความเป็นจริงว่าโดยชาติ ตระกูล หน้าที่ คุณธรรมและความรู้ที่ตนมีอยู่แล้ว จะประพฤติให้สมกับที่เป็นผู้บริหาร

๔) มัตตัญญตา (รู้จักประมาณ) คือ รู้จักประมาณในการลงทัณฑ์ การเก็บเกี่ยว ภาษีอากรแต่พอควร รู้จักประมาณในการแบ่งปันความสุขให้แก่ผู้อื่นหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทั่วถึง

๕) กาลัญญตา (รู้จักกาล) คือ รู้เวลาอันควรในการทำกิจต่าง ๆ ได้เหมาะสม ตรงกับเวลา และสถานการณ์

๖) ปริสัญญัญตา (รู้จักชุมชน) คือ รู้จักชุมชนและแนวทางประพฤติต่อชุมชนได้เหมาะสม

^๓ ยุทธ ไกยวรรณ, สถิติเพื่อการวิจัย, (กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, ๒๕๔๙), หน้าที่ ๑๐๐ - ๑๑๑.

๗) บุคคลัญญาตา (รู้จักบุคคล) คือ รู้จิตของแต่ละบุคคล ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจหรือมีความรู้เกี่ยวกับตัวบุคคลเพื่อช่วยในการทำงานร่วมกับบุคคล ใช้บุคคล และส่งเสริมบุคคลได้ตรงตามความต้องการของแต่ละฝ่ายเพื่อประสิทธิภาพของงาน

ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Numerical Rating Scale)^๕ มี ๕ ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

- ๕ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับมากที่สุด
- ๔ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับมาก
- ๓ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับน้อย
- ๑ หมายถึง มีการนำหลักสัปปุริสธรรม ๗ มาใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อศึกษาข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา

๓.๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ๑) ศึกษา หลักการ ทฤษฎีการบริหารงานบุคคล จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้
- ๒) กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
- ๓) กำหนดวัตถุประสงค์ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ๔) สร้างเครื่องมือ
- ๕) เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
- ๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ
- ๗) ปรับปรุงแก้ไข
- ๘) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ๑) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้
- ๒) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

^๕บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวิริยาสาสน, ๒๕๓๕), หน้า ๙๙-๑๐๐.

- (๑) พระมหาวรญาณ วรณฺญ, ดร. อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ,
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
- (๒) ดร.อดิศักดิ์ กอวัฒนา อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ,
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
- (๓) ผศ.ดร.สุพรต บุญอ่อน ผู้อำนวยการหน่วยวิทยบริการอุทัยธานี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
- (๔) ดร.ระวุฒิ แก้วตระกูล ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวัดมหาโพธิเหนือ
อำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์
- (๕) นายมานิตย์ คุ่มภัยเพื่อน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองเต่า
อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของ
แบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
(IOC)^๕ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕ ถึง ๑.๐ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขและเลือกข้อคำถามเพื่อ
ความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแต่ละ
ข้อมากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว
ไปทดลองใช้ (Try-out) ที่โรงเรียนในอำเภอเก้าเลี้ยว ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐
คน เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของความเชื่อมั่นตาม
วิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๖ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๘๘

๔) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

๓.๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

๑) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ซึ่งขอความอนุเคราะห์ไปยัง
ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๔๒ และผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต ๓ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากกลุ่มตัวอย่าง

๒) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๔๖ คน คิดเป็น
ร้อยละ ๑๐๐ โดยการนำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งส่งทางไปรษณีย์
และเก็บด้วยตัวเอง

^๕ พิสนุ พองศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เทียมฟ้าการพิมพ์
, ๒๕๔๙), หน้า ๑๓๘-๑๓๙.

^๖ Cronbach, Lee J. *Essentials of psychological testing* (4th ed.). New York: Harper &
Row, 1971.:P. 160.

๓.๕. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

๑) นำแบบสอบถามมาตรวจแล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์

๒) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์

๓) การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

๓.๒) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

๓.๓) ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป หากพบมีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

๓.๔) วิเคราะห์และสรุปผลแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักสัปปุริสธรรม ๗ ของผู้บริหารสถานศึกษา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Content Analysis) วิเคราะห์โดยการเขียนความเรียงประกอบตาราง

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๑) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

- ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหา
	$\sum R$	คือ	ผลรวมความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
	N	คือ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยที่

$R = +๑$ เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

$R = ๐$ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าไม่แน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม

$R = -๑$ เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าแน่ใจว่าเนื้อหาตรงกับขอบข่ายของเนื้อหาไม่มีความเหมาะสม

- ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	=	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	=	ผลรวมค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ
	S_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

๒) สถิติพรรณนา ใช้สูตรดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	P	คือ	ร้อยละ
	$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย
	S.D.	คือ	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	คือ	ประชากรทั้งหมด

๓) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่ ๑ และ ๒

S_1^2, S_2^2 คือ ความแปรปรวนของกลุ่มประชากรที่ ๑ และ ๒

n_1, n_2 คือ จำนวนประชากรที่ ๑ และ ๒

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ

F คือ ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ (F-Distribution)

MS_B คือ ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W คือ ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม